ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

მეთორმეტე გამოცემა

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

სსაკ. კ. ა. (გ) ც. კ-თან არსებული მარქს-ენგელს-ლენინის
ინსტიტუტის საქართველოს ფილიალი

თბილისი

ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

თარგმანი
მეთერთმეტე რუსული გამოცემიდან

სახელმწიფო გამომცემლობა
პოლიტიკური ლიტერატურის სექტორი
1 9 5 1

სოფლად მუშაობის შესახებ

ხიტყვა საკავშირო კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტისა და ცენტრალური საკონტროლო კომისიის გაერთიანებულ პლენუმზე 1933 წ. 11 იანვარს

ამხანაგებო! მე ვფიქრობ, რომ ორატორებმა სწორად დაასურათეს პარტიული მუშაობის მდგომარეობა სოფლად, მისი ნაკლი, მისი ღირსებანი, — განსაკუთრებით მისი ნაკლი. და მაინც მგონია, რომ მათ არ უთქვამთ ყველაზე მთავარი სოფლად ჩვენი მუშაობის ნაკლთა შესახებ, არ გამოუშკარავებიათ ამ ნაკლთა ფესვები. ეს მხარე კი ჩვენთვის ყველაზე უფრო მეტ ინტერესს წარმოადგენს. ამიტომ ნება მომეცით გამოვთქვა ჩემი აზრი სოფლად ჩვენი მუშაობის ნაკლთა შესახებ, გამოვთქვა მთელი იმ პირდაპირობით, რომელიც სჩვევიათ ბოლშევიკებს.

რა არის სოფლად ჩვენი მუშაობის მთავარი ნაკლი უკანასკნელ წელს, 1932 წელს?

მთავარი ნაკლი არის ის, რომ პურის დამზადება ამ წელს ჩვენში ჩატარდა უფრო მეტი სიძნელეებით, ვიდრე წინა წელს, ვიდრე 1931 წელს.

ამის ახსნა ცუდი მოსავლით ყოვლად შეუძლებელია, ვინაიდან წელს ჩვენში მოსავალი წინა წელთან შედარებით უკეთესი იყო და არა უარესი. არავის არ შეუძლია იმის უარყოფა, რომ პურის საერთო მოსავალი 1932 წელს უფრო დიდი იყო, ვიდრე 1931 წელს, როცა გვალვამ სსრ კავშირის ჩრდილო-აღმოსავლეთის ხუთ ძირითად რაიონში საგრძნობლად შეამცირა ჩვენი ქვეყნის პურის ბალანსი. რა თქმა უნდა, ჩვენ 1932 წელსაც გვქონდა მოსავლის ერთგვარი დანაკარგი არახელსაყრელი კლიმატური პირობების გამო ყუბანსა და თერგის ოლქში, აგრეთვე უკრაინის ზოგიერთ რაიონში. მაგრამ ეჭვს გარეშეა, რომ ეს დანაკარგი იმ დანაკარგის ნახევარიც არ არის, რომელიც იყო 1931 წელს გვალვის გამო სსრ კავშირის ჩრდილო-აღმოსავლეთ რაიონებში. მაშასადამე, 1932 წელს ჩვენს ქვეყანაში უფრო მეტი პური იყო, ვიდრე 1931 წელს. და მაინც, მიუხედავად ამ გარემოებისა, პურის დამზადება ჩვენში 1932 წელს ჩატარდა უფრო მეტი სიძნელეებით, ვიდრე წინა წელს.

რაშია აქ საქმე? სად არის ჩვენი მუშაობის ამ ნაკლის მიზეზები? რით ავხსნათ ეს შეუსაბამობა?

1) ეს აიხსნება, უწინარეს ყოვლისა, იმით, რომ ადგილობრივ მომუშავე ჩვენმა ამხანაგებმა, ჩვენმა სოფლის მუშაკებმა ვერ გაითვალისწინეს ახალი ვითარება სოფლად, რომელიც შეიქმნა პურის საკოლმეურნეო ვაჭრობის გამოცხადების გამო. და სწორედ იმიტომ, რომ მათ ვერ გაითვალისწინეს ახალი ვითარება, სწორედ ამიტომ მათ ვერ გარდაქმნეს მუშაობა ახალ ყაიდაზე ახალ ვითარებასთან შეფარდებით. სანამ არ არსებობდა პურის საკოლმეურნეო ვაჭრობა, სანამ არ არსებობდა პურის ორი ფასი, სახელმწიფო და საბაზრო ფასი, — სოფლად იყო ერთი ვითარება. როცა გამოცხადდა პურის საკოლმეურნეო ვაჭრობა, ვითარება მძაფრად უნდა შეცვლილიყო, ვინაიდან საკოლმეურნეო ვაჭრობის გამოცხადება ნიშნავს პურის საბაზრო ფასის, დაწესებულ სახელმწიფო ფასთან შედარებით, უფრო მაღალი ფასის ლეგალიზაციას. ზედმეტია იმის მტკიცება, რომ ეს გარემოება შექმნიდა გლეხების ერთგვარ თავშეკავებას სახელმწიფოსათვის პურის ჩაბარების საქმეში. გლეხი ასე ანგარიშობდა: «გამოცხადებულია პურის საკოლმეურნეო ვაჭრობა, მოხდა საბაზრო ფასის ლეგალიზაცია, ბაზარზე მე შემიძლია პურის იმავე რაოდენობაში მივიღო უფრო მეტი, ვიდრე სახელმწიფოსათვის პურის ჩაბარების დროს, — მაშასადამე, თუ სულელი არა ვარ, უნდა შემოვინახო პური, სახელმწიფოს ჩავაბარო ნაკლები, საკოლმეურნეო ვაჭრობისათვის დავიტოვო უფრო მეტი და ამგვარად მივაღწიო იმას, რომ გაყიდული პურის იმავე რაოდენობაში მეტი ავიღო».

სულ უბრალო და ბუნებრივი ლოგიკაა!

მაგრამ აქ უბედურება ის არის, რომ ჩვენმა სოფლის მუშაკებმა, ყოველ შემთხვევაში ბევრმა მათგანმა, ვერ გაიგო ეს უბრალო და ბუნებრივი რამ. საბჭოთა ხელისუფლების დავალებანი რომ არ ჩაშლილიყო, კომუნისტებს ამ ახალი ვითარების დროს მოსავლის აღების პირველი დღეებიდანვე, ჯერ კიდევ 1932 წლის ივლისში, — ყოველნაირად უნდა გაეძლიერებინათ და დაეჩქარებინათ პურის დამზადება. ამას მოითხოვდა საქმის ვითარება. ხოლო როგორ მოიქცნენ ისინი ნამდვილად? იმის ნაცვლად, რომ დაეჩქარებინათ პურის დამზადება, მათ დააჩქარეს სხვადასხვა ფონდების შექმნა და ამით გააძლიერეს პურის ჩამბარებელთა თავშეკავება მათ მიერ სახელმწიფოს წინაშე ვალდებულებათა შესრულების საქმეში. ვერ გაიგეს რა ეს ახალი ვითარება, მათ ეშინოდათ არა იმისი, რომ გლეხების თავშეკავებას პურის ჩაბარების საქმეში შეუძლია შეაფერხოს პურის დამზადება, არამედ ეშინოდათ, რომ გლეხები ვერ მიხვდებიან

შემოინახონ პური იმისათვის, რათა შემდეგ გაიტანონ ბაზარზე საკოლმეურნეო ვაჭრობის ხაზით და ვაი თუ მთელი თავიანთი პური ელევატორებს ჩააბარონო.

სხვანაირად რომ ვთქვათ, ჩვენმა სოფლის კომუნისტებმა, ყოველ შემთხვევაში მათმა უმრავლესობამ, საკოლმეურნეო ვაჭრობა გაიგეს მხოლოდ მისი **დადებითი** მხრით, გაიგეს და შეითვისეს მისი **დადებითი** მხარე, მაგრამ სრულიად ვერ გაიგეს და ვერ შეითვისეს საკოლმეურნეო ვაჭრობის **უარყოფითი** მხარეები, — ვერ გაიგეს ის, რომ საკოლმეურნეო ვაჭრობის უარყოფითს მხარეებს შეუძლია დიდი ზიანი მიაყენოს სახელმწიფოს, თუ ისინი, ე. ი. კომუნისტები, მოსავლის აღების პირველი დღეებიდანვე ყოველნაირად არ დააჩქარებენ პურის დამზადების კამპანიას.

და ეს შეცდომა დაშვებულ იქნა არა მარტო მუშაკების მიერ კოლმეურნეობებში. იგი დაშვებულ იქნა საბჭოთა მეურნეობების დირექტორების მიერაც, რომლებმაც დანაშაულებრივად შემოინახეს ის პური, რაც სახელმწიფოსათვის უნდა ჩაებარებინათ, და იწყეს მისი გაყიდვა კერძოდ, უფრო მაღალ ფასებში.

ითვალისწინებდნენ თუ არა სახკომსაბჭო და ცენტრალური კომიტეტი თავიანთ ცნობილ დადგენილებაში საკოლმეურნეო ვაჭრობის გაშლის შესახებ ამ ახალ ვითარებას, რომელიც შეიქმნა პურის საკოლმეურნეო ვაჭრობასთან დაკავშირებით? დიახ, ითვალისწინებდნენ. ამ დადგენილებაში პირდაპირ ნათქვამია, რომ პურის საკოლმეურნეო ვაჭრობა შეიძლება დაშვებულ იქნას მხოლოდ მას შემდეგ, რაც სავსებით და მთლიანად იქნება შესრულებული პურის დამზადების გეგმა და შეგროვილი იქნება თესლი. იქ პირდაპირ არის ნათქვამი, რომ მხოლოდ პურის დამზადებისა და თესლის შეგროვების დამთავრების შემდეგ, დაახლოებით 1933 წლის 15 იანვრისათვის,—მხოლოდ ამ პირობების შესრულების შემდეგ, შესაძლებელი იქნება პურის საკოლმეურნეო ვაჭრობის დაშვება. ამ თავისი დადგენილებით სახკომსაბჭო და ცენტრალური კომიტეტი თითქოს ეუბნებოდნენ ჩვენს სოფლის მუშაკებს: ნუ დაჩრდილავთ თქვენს ყურადღებას ზრუნვით ფონდებსა და ყოველგვარ მარაგზე, ნუ მოაკლებთ ყურადღებას მთავარ ამოცანას, გაშალეთ პურის დამზადება მოსავლის აღების პირველივე დღეებიდან და დააჩქარეთ იგი, ვინაიდან პირველი მცნებაა პურის დამზადების გეგმის შესრულება, მეორე მცნება — თესლის შეგროვება, და მხოლოდ ამ პირობების შესრულების შემდეგ შეგიძლიათ დაიწყოთ და გაშალოთ პურის საკოლმეურნეო ვაჭრობა.

ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს და სახკომსაბჭოს შეც-

დომა შეიძლება ის იყო, რომ მათ არასაკმაო დაჟინებით გაუსვეს ხაზი საქმის ამ მხარეს და არასაკმაოდ ხმამაღლა გააფრთხილეს ჩვენი სოფლის მუშაკები იმ საშიშროებათა შესახებ, რომლებიც იმალებოდა საკოლმეურნეო ვაჭრობაში. მაგრამ, მათ რომ აღნიშნული საშიშროების შესახებ გააფრთხილეს ისინი, და საკმაოდ ნათლადაც გააფრთხილეს, — ამაში არ შეიძლება არავითარი ეჭვის შეტანა. უნდა ვაღიაროთ, რომ ცენტრალურმა კომიტეტმა და სახკომსაბჭომ რამდენადმე გადაჭარბებით შეაფასეს ჩვენი ადგილობრივი მუშაკების, არა მარტო რაიონული, არამედ აგრეთვე მთელი რიგი საოლქო მუშაკების ლენინური გამობრძმედილობა და გამჭრიახობა.

შეიძლება საჭირო არ იყო პურის საკოლმეურნეო ვაჭრობის გამოცხადება? შეიძლება ეს იყო შეცდომა, განსაკუთრებით, თუ მხედველობაში მივიღებთ იმ გარემოებას, რომ საკოლმეურნეო ვაჭრობას თან სდევს არა მარტო დადებითი, არამედ ზოგიერთი უარყოფითი მხარეც?

არა, ეს არ იყო შეცდომა. არც ერთი რევოლუციური ღონისძიება არ არის უზრუნველყოფილი ზოგიერთი უარყოფითი მხარისაგან, თუ იგი არ ტარდება სწორად. იგივე უნდა ითქვას პურის საკოლმეურნეო ვაჭრობაზეც. საკოლმეურნეო ვაჭრობა საჭიროა და ხელსაყრელი როგორც სოფლისათვის, ისე ქალაქისთვისაც, როგორც მუშათა კლასისათვის, ისე გლეხობისთვისაც. და სწორედ იმიტომ, რომ იგი ხელსაყრელია, საჭირო იყო მისი შემოღება.

რით ხელმძღვანელობდნენ სახკომსაბჭო და ცენტრალური კომიტეტი, როცა ისინი პურის საკოლმეურნეო ვაჭრობას აცხადებდნენ?

უწინარეს ყოვლისა იმით, რომ გაეფართოებინათ საქონელბრუნვის ბაზა ქალაქსა და სოფელს შორის და გაეუმჯობესებინათ მუშების მომარაგება სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტებით, ხოლო გლეხებისა — ქალაქის ნაწარმით. ეჭვს გარეშეა, რომ მარტო სახელმწიფო და კოოპერაციული ვაჭრობა ამისათვის საკმაო არ არის. საჭირო იყო საქონელბრუნვის ამ არხების შევსება ახალი არხით — საკოლმეურნეო ვაჭრობით. და ჩვენ ისინი შევავსეთ, შემოვიღეთ რა საკოლმეურნეო ვაჭრობა.

შემდეგ, ისინი ხელმძღვანელობდნენ იმით, რომ პურის საკოლმეურნეო ვაჭრობის საშუალებით მიეცათ კოლმეურნისათვის შემოსავლის დამატებითი წყარო და განემტკიცებინათ მისი ეკონომიური მდგომარეობა.

ბოლოს, ისინი ხელმძღვანელობდნენ იმით, რომ საკოლმეურნეო ვაჭრობის შემოღებით ახალი ბიძგი მისცემოდა გლეხს კოლმეურნეობათა მუშაობის გაუმჯობესებისათვის როგორც თესვის ხაზით, ისე მოსავლის აღების ხაზითაც.

თქვენ იცით, რომ სახკომსაბჭოს და ცენტრალური კომიტეტის ყველა ეს მოსაზრება სავსებით და მთლიანად დაადასტურეს ამ უკანასკნელ დროს კოლმეურნეობათა ცხოვრების ფაქტებმა. კოლმეურნეობათა განმტკიცების პროცესის გაძლიერება, კოლმეურნეობებიდან გამოსვლის შეწყვეტა, ერთპიროვნულ მეურნეთა გაძლიერებული ლტოლვა კოლმეურნეობებისაკენ, კოლმეურნეთა მისწრაფება მიიღონ ახალი წევრები მეტი შერჩევით, — ყოველივე ეს და ჩვენი ამის მსგავსი უდავოდ გვეუბნება იმას, რომ საკოლმეურნეო ვაჭრობამ არამც თუ არ შეასუსტა, არამედ, პირიქით, გააძლიერა და განამტკიცა კოლმეურნეობების მდგომარეობა.

მაშასადამე, სოფლად ჩვენი მუშაობის ხარვეზები აიხსნება არა საკოლმეურნეო ვაჭრობით, არამედ იმით, რომ იგი ყოველთვის არ ტარდება სწორად, აიხსნება უუნარობით ახალი ვითარების გათვალისწინებისა, უუნარობით საკუთარი რიგების გარდაქმნისა იმ ახალ ვითარებასთან შეფარდებით, რომელიც შექმნა პურის საკოლმეურნეო ვაჭრობის გამოცხადებამ.

2) სოფლად ჩვენი მუშაობის ნაკლთა მეორე მიზეზი ის არის, რომ ჩვენმა ამხანაგებმა ადგილებზე, — და არა მარტო ამ ამხანაგებმა, — ვერ გაიგეს სოფლად ჩვენი მუშაობის პირობების შეცვლა, რომელიც მოხდა პურის ძირითად რაიონებში კოლმეურნეობათა გაბატონებული მდგომარეობის დამკვიდრებასთან დაკავშირებით. ჩვენ ყველას გვახარებს ის, რომ ჩვენს პურის რაიონებში მეურნეობის საკოლმეურნეო ფორმა გახდა გაბატონებულ ფორმად. მაგრამ ყველას როდი ესმის ის, რომ ეს გარემოება კი არ ამცირებს, არამედ ადიდებს ჩვენს ზრუნვას და ჩვენს პასუხისმგებლობას სოფლის მეურნეობის განვითარების საქმეში. ბევრი ფიქრობს, რომ, რაკი ამა თუ იმ რაიონში, ამა თუ იმ ოლქში მიღწეულია კოლექტივიზაციის, ვთქვათ, 70 ან 80 პროცენტი, ამით უკვე ყველაფერი მოცემულია, და ჩვენ შეგვიძლია საქმე მივანდოთ მოვლენათა ბუნებრივ მსვლელობას, საქმე მივანდოთ თვითდინებას, იმ მოსაზრებით, რომ კოლექტივიზაცია თითქოს თვითონ გააკეთებს თავის საქმეს, თვითონ წასწევს სოფლის მეურნეობას. მაგრამ ეს დიდი შეცდომაა, ამხანაგებო. ნამდვილად კი, გადასვლა კოლექტიურ მეურნეობაზე, როგორც მეურნეობის გაბატონებულ ფორმაზე, კი არ ამცირებს, არამედ ადიდებს ჩვენს ზრუნვას სოფლის მეურნეობის მიმართ, კი არ ამცირებს, არამედ ადიდებს კომუნისტების ხელმძღვანელ როლს სოფლის მეურნეობის აღმავლობის საქმეში. თვითდინება ახლა უფრო საშიშია, ვიდრე ოდესმე, სოფლის მეურნეობის განვითარების საქმისათვის. **თვითდინებას ახლა შეუძლია მთელი საქმის დაღუპვა.**

სანამ სოფლად ერთპიროვნული მეურნე ჭარბობდა, პარტიას შეეძლო განესაზღვრა თავისი ჩარევა სოფლის მეურნეობის განვითარების საქმეში დახმარების, რჩევა-დარიგების ან გაფრთხილების ცალკე აქტებით. მაშინ ერთპიროვნულ მეურნეს თვითონ უნდა ეზრუნა თავის მეურნეობაზე, ვინაიდან იგი ვერავის დააკისრებდა პასუხისმგებლობას ამ მეურნეობისათვის, რომელიც იყო მხოლოდ მისი პირადი მეურნეობა, და, გარდა საკუთარი თავისა, ვერავის იმედი ვერ ექნებოდა. მაშინ ერთპიროვნულ მეურნეს თვითონ უნდა ეზრუნა თესვაზე, მოსავლის აღებაზე და საერთოდ სასოფლო-სამეურნეო შრომის ყველა პროცესზე, თუ მას არ სურდა დარჩენილიყო უპუროდ და შიმშილის ხსხვერპლი გამხდარიყო. კოლექტიურ მეურნეობაზე გადასვლასთან ერთად საქმე არსებითად შეიცვალა. კოლმეურნეობა არ არის ერთპიროვნული მეურნეობა. კოლმეურნენი ახლა სწორედ ასე ლაპარაკობენ: «კოლმეურნეობა ჩემია და არც არის ჩემი; ის ჩემია, მაგრამ ამასთან ერთად ეკუთვნის ივანეს, ფილიპეს, მიხეილს და კოლმეურნეობის სხვა წევრებს; კოლმეურნეობა საერთოა». ახლა მას, კოლმეურნეს, გუშინდელ ერთპიროვნულ მეურნეს და დღევანდელ კოლექტივისტს, — ახლა მას შეუძლია პასუხისმგებლობა დააკისროს კოლმეურნეობის სხვა წევრებს და იქონიოს მათი იმედი, რადგან მან იცის, რომ კოლმეურნეობა მას უპუროდ არ დატოვებს. ამიტომ საზრუნავი მას, კოლმეურნეს, უკვე ნაკლები აქვს, ვიდრე ინდივიდუალური მეურნეობის დროს, ვინაიდან ზრუნვა და პასუხისმგებლობა მეურნეობისათვის ახლა განაწილებულია ყველა კოლმეურნეს შორის.

რა გამომდინარეობს აქედან? აქედან ის გამომდინარეობს, რომ პასუხისმგებლობის სიმძიმის ცენტრი მეურნეობის გაძღოლისათვის ახლა ცალკე გლეხებიდან გადადის კოლმეურნეობის ხელმძღვანელობაზე, კოლმეურნეობის ხელმძღვანელ ბირთვზე. ახლა გლეხები მოითხოვენ ზრუნვას მეურნეობაზე და საქმის გონიერად გაძღოლას არა თავისი თავისაგან, არამედ კოლმეურნეობის ხელმძღვანელობისაგან, ან, უფრო სწორად, არა იმდენად თავისი თავისაგან, რამდენადაც კოლმეურნეობის ხელმძღვანელობისაგან. ხოლო რას ნიშნავს ეს? ეს ნიშნავს, რომ პარტიას ახლა უკვე არ შეუძლია დაკმაყოფილდეს სასოფლო-სამეურნეო განვითარების პროცესში ჩარევის ცალკე აქტებით. მან ახლა თავის ხელში უნდა აიღოს კოლმეურნეობათა ხელმძღვანელობა, იკისროს პასუხისმგებლობა მუშაობისათვის და დაეხმაროს კოლმეურნეებს წინ წასწიონ თავიანთი მეურნეობა მეცნიერებისა და ტექნიკის მიღწევათა საფუძველზე.

მაგრამ ეს ყველაფერი როდია. კოლმეურნეობა არის მსხვილი მეურნეობა. მაგრამ მსხვილი მეურნეობის გაძღოლა უგეგმოდ არ

შეიძლება. მიწათმოქმედებაში მსხვილ მეურნეობას, რომელიც მოიცავს ასეულ, ხოლო ზოგჯერ ათასეულ კომლს, შეიძლება გაუძღვეთ მხოლოდ გეგმიანი ხელმძღვანელობის წესით. უამისოდ იგი უნდა დაიღუპოს და დაიშალოს. აი კიდევ ერთი ახალი პირობა საკოლმეურნეო წყობილების დროს, რომელიც ძირფესვიანად განსხვავდება ერთპიროვნული წვრილი მეურნეობის გაძღოლის პირობებისაგან. განა შეიძლება ასეთი მეურნეობის გაძღოლა მივანდოთ ეგრეთწოდებულს საქმეთა ბუნებრივ მიმდინარეობას, თვითდინებას? ცხადია, არ შეიძლება. ასეთ მეურნეობას რომ გაუძღვე, უნდა უზრუნველჰყო კოლმეურნეობა ელემენტარულად მომზადებულ ადამიანთა ერთგვარი მინიმუმით, რომელთაც შეეძლებათ მეურნეობის დაგეგმვა და მისი ორგანიზებულად გაძღოლა. გასაგებია, რომ საკოლმეურნეო მშენებლობის საქმეში საბჭოთა ხელისუფლების სისტემატური ჩარევის გარეშე, მისი სისტემატური დახმარების გარეშე, ასეთი მეურნეობის მოწყობა შეუძლებელია.

ხოლო რა გამომდინარეობს აქედან? აქედან ის გამომდინარეობს, რომ საკოლმეურნეო წყობილება კი არ ამცირებს, არამედ ადიდებს პარტიისა და მთავრობის ზრუნვას და პასუხისმგებლობას სოფლის მეურნეობის განვითარების მიმართ. აქედან გამომდინარეობს, რომ პარტია, თუ მას სურს უხელმძღვანელოს საკოლმეურნეო მოძრაობას, უნდა ჩასწვდეს საკოლმეურნეო ცხოვრებისა და საკოლმეურნეო ხელმძღვანელობის ყველა დეტალს. აქედან გამომდინარეობს, რომ პარტიამ კი არ უნდა შეასუსტოს, არამედ უნდა გააძლიეროს თავისი კავშირი კოლმეურნეობებთან, რომ მან უნდა იცოდეს ყველაფერი, რაც ხდება კოლმეურნეობებში, რათა თავის დროზე გაუწიოს დახმარება და თავიდან აიცილოს კოლმეურნეობებს მოსალოდნელი საფრთხე.

ხოლო რას ვხედავთ ნამდვილად? ნამდვილად ვხედავთ მთელი რიგი რაიონული და საოლქო ორგანიზაციების მოწყვეტას კოლმეურნეობათა ცხოვრებისაგან, მათი მოთხოვნილებებისაგან. სხედან ადამიანები კანცელარიებში, თვითკმაყოფილების გრძნობით აწრიპინებენ კალამს და ვერ ამჩნევენ იმას, რომ კოლმეურნეობათა განვითარება მიმდინარეობს ბიუროკრატიული კანცელარიებისაგან დამოუკიდებლად. ცალკე შემთხვევებში კოლმეურნეობებისაგან მოწყვეტა იქამდე მიდიოდა, რომ სამხარეო ორგანიზაციების ზოგიერთი წევრი თავისი მხარის კოლმეურნეობათა ამბავს იგებდა არა შესაფერი რაიონული ორგანიზაციებისაგან, არამედ ცენტრალური კომიტეტის წევრებისაგან მოსკოვში. ეს სამწუხაროა, მაგრამ ეს ფაქტია, ამხანაგებო. ინდივიდუალური მეურნეობიდან კოლმეურნეობებზე გადასვლას უნდა გამოეწვია კომუნისტების ხელმძღვანელობის გაძლიე-

რება სოფლად. ნამდვილად კი მთელ რიგ შემთხვევებში ამ გადასვლამ გამოიწვია ის, რომ კომუნისტები განცხრომას მიეცნენ, თავი მოჰქონდათ კოლექტივიზაციის მაღალი პროცენტით, ხოლო საქმე მიანდეს თვითდინებას, საქმე მიანდეს მოვლენათა ბუნებრივ მსვლელობას. საკოლმეურნეო მეურნეობის გეგმიანი ხელმძღვანელობის პრობლემას უნდა გამოეწვია კომუნისტების ხელმძღვანელობის გაძლიერება კოლმეურნეობებში. ნამდვილად კი მთელ რიგ შემთხვევებში მოხდა ის, რომ კომუნისტები განზე აღმოჩნდნენ, ხოლო კოლმეურნეობებში საქმეს განაგებდნენ ყოფილი თეთრი ოფიცრები, ყოფილი პეტლიურელები და საერთოდ მუშებისა და გლეხების მტრები.

ასეთია სოფლად ჩვენი მუშაობის ნაკლთა მეორე მიზეზი.

3) სოფლად ჩვენი მუშაობის ნაკლთა მესამე მიზეზი ის არის, რომ ბევრმა ჩვენმა ამხანაგმა გადაჭარბებით შეაფასა კოლმეურნეობები, როგორც მეურნეობის ახალი ფორმა, გადაჭარბებით შეაფასა და აქცია ხატად. მათ გადაწყვიტეს, რომ რაკი არსებობენ კოლმეურნეობანი, როგორც მეურნეობის სოციალისტური ფორმა, — ამით უკვე ყველაფერია მოცემული, ამით უკვე უზრუნველყოფილია კოლმეურნეობათა საქმის სწორად წაყვანა, კოლექტიური მეურნეობის სწორი დაგეგმვა, კოლმეურნეობათა გადაქცევა სანიმუშო სოციალისტურ მეურნეობებად. მათ ვერ გაიგეს, რომ კოლმეურნეობანი ორგანიზაციული მოწყობის მხრივ ჯერ კიდევ სუსტნი არიან და საჭიროებენ პარტიის სერიოზულ დახმარებას, როგორც შემოწმებული ბოლშევიკური კადრებით მათი მომარაგების, ისე საკოლმეურნეო საქმეების მიმდინარე ხელმძღვანელობის მხრივ. მაგრამ ეს ყველაფერი როდია, და მთავარიც კი არ არის. აქ მთავარი ნაკლი ის არის, რომ ბევრმა ჩვენმა ამხანაგმა გადაჭარბებით შეაფასა თვით კოლმეურნეობათა, როგორც სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის ახალი ფორმის, ძალები და შესაძლებლობანი. მათ ვერ გაიგეს ის, რომ კოლმეურნეობა თავისთავად, მიუხედავად იმისა, რომ იგი წარმოადგენს მეურნეობის სოციალისტურ ფორმას, — ჯერ კიდევ სრულიადაც არ არის უზრუნველყოფილი ყოველგვარი საფრთხისაგან და კოლმეურნეობის ხელმძღვანელობაში ყოველი ჯურის კონტრრევოლუციურ ელემენტთა შეპარვისაგან, არ არის უზრუნველყოფილი იმისაგან, რომ განსაზღვრულ პირობებში კოლმეურნეობები შეიძლება გამოიყენონ ანტისაბჭოთა ელემენტებმა თავიანთი მიზნებისათვის.

კოლმეურნეობა არის **სამეურნეო** ორგანიზაციის სოციალისტური ფორმა ისევე, როგორც საბჭოები წარმოადგენენ **პოლიტიკური**

ორგანიზაციის სოციალისტურ ფორმას. როგორც კოლმეურნეობები, ისე საბჭოები წარმოადგენენ ჩვენი რევოლუციის უდიდეს მონაპოვარს, მუშათა კლასის უდიდეს მონაპოვარს. მაგრამ კოლმეურნეობები და საბჭოები წარმოადგენენ მხოლოდ ორგანიზაციის **ფორმას,** მართალია, სოციალისტურს, მაგრამ მაინც ორგანიზაციის **ფორმას.** ყველაფერი დამოკიდებულია იმაზე, თუ რა **შინაარსი** მიეცემა ამ ფორმას. ჩვენ ვიცით შემთხვევები, როცა მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოები განსაზღვრულ პერიოდში მხარს უჭერდნენ კონტრრევოლუციას რევოლუციის წინააღმდეგ. ასეთი მდგომარეობა იყო ჩვენში, სსრ კავშირში, მაგალითად, 1917 წლის ივლისს, როცა საბჭოებს ხელმძღვანელობდნენ მენშევიკები და ესერები და საბჭოები იფარავდნენ კონტრრევოლუციას რევოლუციის წინააღმდეგ. ასეთი მდგომარეობა იყო გერმანიაში 1918 წლის დამლევს, როცა საბჭოებს ხელმძღვანელობდნენ სოციალ-დემოკრატები და როცა ისინი იფარავდნენ კონტრრევოლუციას რევოლუციის წინააღმდეგ. მაშასადამე, საქმე მარტო საბჭოები კი არ არის, როგორც ორგანიზაციის ფორმა, თუმცა თვით ეს ფორმა წარმოადგენს უდიდეს რევოლუციურ მონაპოვარს. საქმე, უწინარეს ყოვლისა, საბჭოების მუშაობის შინაარსია, საქმე საბჭოების მუშაობის ხასიათია, საქმე ისაა, თუ სახელდობრ **ვინ** უწევს ხელმძღვანელობას საბჭოებს, — რევოლუციონერები თუ კონტრრევოლუციონერები. სწორედ ამით აიხსნება ის ფაქტი, რომ კონტრრევოლუციონერები ყოველთვის როდი ილაშქრებენ საბჭოების წინააღმდეგ. ცნობილია, მაგალითად, რომ რუსეთის კონტრრევოლუციის მეთაური მილიუკოვი კრონშტადტის აჯანყების დროს მხარს უჭერდა საბჭოებს, მაგრამ უკომუნისტებოდ. «საბჭოები უკომუნისტებოდ» — აი რა იყო მაშინ რუსეთის კონტრრევოლუციის მეთაურის მილიუკოვის ლოზუნგი. კონტრრევოლუციონერებმა შეიგნეს, რომ საქმე მარტო თვით საბჭოები კი არ არის, არამედ, უწინარეს ყოვლისა, ის, თუ ვინ გაუწევს მათ ხელმძღვანელობას.

იგივე უნდა ითქვას კოლმეურნეობათა შესახებ. კოლმეურნეობებს, როგორც მეურნეობის ორგანიზაციის სოციალისტურ ფორმას, შეუძლიათ გვიჩვენონ სამეურნეო მშენებლობის სასწაულები, თუ მათს სათავეში ღვანან ნამდვილი რევოლუციონერები, ბოლშევიკები, კომუნისტები. და პირიქით — კოლმეურნეობანი განსაზღვრულ პერიოდში შეიძლება გადაიქცნენ ყოველგვარი კონტრრევოლუციური მოქმედების საფარად, თუ კოლმეურნეობებში მესვეურებად იქნებიან ესერები და მენშევიკები, პეტლიურელი **ოფიცრები** და სხვა თეთრგვარდიელები, ყოფილი დენიკინელები

და კოლჩაკელები. ამასთან მხედველობაში უნდა ვიქონიოთ, რომ კოლმეურნეობანი, როგორც ორგანიზაციის ფორმა, არა თუ არ არიან უზრუნველყოფილნი ანტისაბჭოთა ელემენტების შეპარვისაგან, არამედ პირველ ხანებში ერთგვარ ხელსაყრელ პირობებსაც კი წარმოადგენენ მათი დროებითი გამოყენებისათვის კონტრრევოლუციონერების მიერ. სანამ გლეხები ინდივიდუალურ მეურნეობას მისდევდნენ, — ისინი დაჭუცმაცებული და ერთიმეორისაგან დაშორებული იყვნენ, რის გამო ანტისაბჭოთა ელემენტების კონტრრევოლუციურ ცდებს გლეხთა წრეში არ შეეძლოთ დიდი ეფექტის მოცემა. სულ სხვა სურათს ვიღებთ კოლექტიურ მეურნეობაზე გლეხების გადასვლის დროს. აქ გლეხებს კოლმეურნეობათა სახით უკვე აქვთ მასობრივი ორგანიზაციის მზა ფორმა. ამის გამო კოლმეურნეობებში ანტისაბჭოთა ელემენტების შეპარვას და მათს ანტისაბჭოთა მუშაობას შეუძლიათ გაცილებით მეტი ეფექტის მოცემა. უნდა ვიფიქროთ, რომ ყველაფერს ამას ანგარიშს უწევენ ანტისაბჭოთა ელემენტები. ცნობილია, რომ კონტრრევოლუციონერების ერთი ნაწილი, მაგალითად, ჩრდილოეთ კავკასიაში, თვითონ ცდილობს შექმნას კოლმეურნეობათა მსგავსი რამ და იყენებს მათ როგორც ლეგალურ საფარს თავისი ფარული ორგანიზაციებისათვის. ცნობილია აგრეთვე, რომ ანტისაბჭოთა ელემენტები მთელ რიგ რაიონებში, სადაც ისინი ჯერ კიდევ არ არიან მხილებულნი და განადგურებულნი, — ხალისით მიდიან კოლმეურნეობებში, ხოტბასაც კი ასხამენ კოლმეურნეობებს იმისათვის, რომ კოლმეურნეობათა შიგნით შექმნან კონტრრევოლუციური მუშაობის ბუდეები. ცნობილია აგრეთვე, რომ ანტისაბჭოთა ელემენტების ერთი ნაწილი ახლა თვითონ გამოდის კოლმეურნეობათა მომხრედ, მაგრამ იმ პირობით, რომ კოლმეურნეობებში კომუნისტები არ იყვნენ. «კოლმეურნეობანი უკომუნისტებოდ» — აი რა ლოზუნგს უტრიალებენ ახლა ანტისაბჭოთა ელემენტების წრეში. მაშასადამე, საქმე მდგომარეობს არა მარტო თვით კოლმეურნეობებში, როგორც ორგანიზაციის სოციალისტურ ფორმაში, არამედ უწინარეს ყოვლისა იმაში, თუ რა შინაარსი ეძლევა ამ ფორმას, — საქმე უწინარეს ყოვლისა ისაა, თუ ვინ დგას კოლმეურნეობათა სათავეში და ვინ ხელმძღვანელობს მათ.

ლენინიზმის თვალსაზრისით კოლმეურნეობები, ისე როგორც საბჭოები, აღებული როგორც ორგანიზაციის ფორმა, წარმოადგენენ იარაღს, და მხოლოდ იარაღს. ეს იარაღი განსაზღვრულ პირობებში შეიძლება მიმართულ იქნას რევოლუციის წინააღმდეგ. იგი შეიძლება მიმართულ იქნას კონტრრევოლუციის წინააღმდეგ. იგი

შეიძლება ემსახურებოდეს მუშათა კლასს და გლეხობას. იგი შეიძლება განსაზღვრულ პირობებში ემსახურებოდეს მუშათა კლასისა და გლეხობის მტრებს. მთელი საქმე ის არის, თუ ვის ხელშია ეს იარაღი და ვის წინააღმდეგ იქნება იგი მიმართული.

ამას უკვე იგნებენ მუშათა და გლეხთა მტრები, რომლებიც თავიანთი კლასობრივი ინსტინქტით ხელმძღვანელობენ.

სამწუხაროდ, ეს ჯერ კიდევ არ ესმის ზოგიერთ ჩვენს კომუნისტს.

და სწორედ იმიტომ, რომ ზოგიერთმა ჩვენმა კომუნისტმა ვერ გაიგო ეს უბრალო რამ, — სწორედ ამიტომ ჩვენ გვაქვს ახლა ისეთი სურათი, რომ მთელ რიგ კოლმეურნეობებში საქმეებს მეთაურობენ კარგად შენიღბული ანტისაბჭოთა ელემენტები, რომელნიც იქ აწყობენ მავნებლობას და საბოტაჟს.

4) სოფლად ჩვენი მუშაობის ნაკლთა მეოთხე მიზეზი ის არის, რომ მთელ რიგ ჩვენს ამხანაგებს ადგილებზე არ შესწევთ უნარი გარდაქმნან კულაკობასთან ბრძოლის ფრონტი, არ ესმით ის, რომ ამ უკანასკნელ დროს შეიცვალა კლასობრივი მტრის სახე, შეიცვალა კლასობრივი მტრის ტაქტიკა სოფლად და რომ ამასთან შეფარღებით უნდა შეიცვალოს ჩვენი ტაქტიკაც, რათა წარმატებას მივაღწიოთ. მტერმა შეიგნო შეცვლილი ვითარება, შეიგნო სოფლად არსებული ახალი წყობილების ძალა და ძლიერება, შეიგნო ეს და გარდაიქმნა, შეცვალა თავისი ტაქტიკა, — კოლმეურნეობათა წინააღმდეგ პირდაპირი იერიშიდან გადავიდა მიმპარავ მუშაობაზე. ჩვენ კი ეს ვერ გავიგეთ. ახალი ვითარება ვერ შევამჩნიეთ და განვაგრძობთ კლასობრივი მტრის ძებნას იქ, სადაც იგი აღარ არის, განვაგრძობთ კულაკობასთან გამარტივებული ბრძოლის ძველ ტაქტიკას, მაშინ როცა იგი, ეს ტაქტიკა, დიდი ხანია უკვე მოძველდა.

კლასობრივ მტერს ეძებენ კოლმეურნეობათა გარეთ, მას ეძებენ ისეთი ადამიანების სახით, რომელთაც აქვთ მხეცური ფიზიონომია, უზარმაზარი კბილები, სქელი კისერი, ლულაგადაჭრილი თოფი ხელში. ეძებენ ისეთ კულაკს, როგორსაც ჩვენ პლაკატებით ვიცნობთ. მაგრამ ასეთი კულაკები უკვე დიდი ხანია აღარ არიან ზედაპირზე. ახლანდელი კულაკები და მათი დამჭაშები, ახლანდელი ანტისაბჭოთა ელემენტები სოფლად — ეს მეტწილად «წყნარი», «ტკბილი» ადამიანები, თითქმის «წმინდანები» არიან. ისინი არ უნდა ვეძებოთ კოლმეურნეობისაგან დაშორებით, ისინი სხედან თვით კოლმეურნეობაში და უჭირავთ იქ მეკუჭნავეების, მნიების, მოანგარიშეების. მდივნებისა და სხვ. თანამდებობა. ისინი არასოდეს

არ იტყვიან — «ძირს კოლმეურნეობანი». ისინი «მხარს უჭერენ» კოლმეურნეობებს. მაგრამ კოლმეურნეობებში ისინი ეწევიან ისეთ საბოტაჟურ და მავნებლურ მუშაობას, რომ კოლმეურნეობებს მათგან ხეირი არ დაეყრებათ. ისინი არასოდეს არ იტყვიან — «ძირს პურის დამზადება». ისინი «მხარს უჭერენ» პურის დამზადებას. ისინი «მხოლოდ» დემაგოგიას ეწევიან და მოითხოვენ, რომ კოლმეურნეობამ შექმნას ფონდი მეცხოველეობისათვის სამჯერ იმაზე მეტი, რაც საჭიროა საქმისათვის, რომ კოლმეურნეობამ შექმნას დასაზღვევი ფონდი სამჯერ იმაზე მეტი, რაც საჭიროა საქმისათვის, რომ კოლმეურნეობამ გასცეს საზოგადოებრივი კვებისათვის 6-დან 10 გირვანქამდე პური დღეში თვითეულ მუშაკზე და სხვ.. გასაგებია, რომ ასეთი «ფონდებისა» და საზოგადოებრივი კვებისათვის პურის ასე გაცემის შემდეგ, ასეთი თაღლითური დემაგოგიის შემდეგ კოლმეურნეობის სამეურნეო ძლიერება უნდა შეირყეს, და პურის დამზადებისათვის აღარ რჩება ადგილი.

ასეთ გაქნილ მტერს რომ კბილი გაუსინჯო და დემაგოგიას არ აჰყვე, საჭიროა გქონდეს რევოლუციური სიფხიზლე, საჭიროა გქონდეს უნარი — ჩამოჰგლიჯო ნიღაბი მტერს და დაანახო კოლმეურნეებს მისი ნამდვილი, კონტრრევოლუციური სახე. მაგრამ განა ბევრი გვყავს ჩვენ სოფლად ისეთი კომუნისტები, რომლებსაც ასეთი თვისებები მოეპოვებათ? ხშირად კომუნისტები არამც თუ არ ამჟღავნებენ ასეთ კლასობრივ მტრებს, არამედ, პირიქით, თვითონ ექცევიან მათი თაღლითური დემაგოგიის გავლენაში და კუდში მისჩანჩალებენ მათ.

ზოგიერთი ჩვენი ამხანაგი, ვერ ამჩნევს რა კლასობრივ მტერს მის ახალ ნიღაბში და არ შესწევს რა უნარი გამოააშკარაოს მისი გაძვერული მახინაციები, ხშირად იმშვიდებს თავს იმით, რომ კულაკები თითქოს აღარ არიან ამ ქვეყნად, რომ ანტისაბჭოთა ელემენტები სოფლად უკვე მოისპნენ კულაკობის, როგორც კლასის, ლიკვიდაციის პოლიტიკის შედეგად და რომ ამის გამო შეიძლება შეურიგდე «ნეიტრალური» კოლმეურნეობების არსებობას, რომლებიც არ არიან არც ბოლშევიკური, არც ანტისაბჭოური, მაგრამ რომლებიც თვითონ, ასე ვთქვათ, სტიქიური წესით, უნდა გადავიდნენ საბჭოთა ხელისუფლების მხარეზე. მაგრამ ეს დიდი შეცდომაა, ამხანაგებო. კულაკები დამარცხებული არიან, მაგრამ ისინი ჯერ კიდევ არ არიან საბოლოოდ განადგურებულნი. უფრო მეტიც, — ისინი ჯერ კიდევ ასე ჩქარა არ იქნებიან საბოლოოდ განადგურებულნი, თუ კომუნისტები დაიწყებენ მთქნარებას და მიე-

ცემიან განცხრომას, იმ იმედით, რომ კულაკები თვითონ ჩაწვებიან სამარეში, ასე ვთქვათ, სტიქიური თავისი განვითარების წესით. რაც შეეხება «ნეიტრალურ» კოლმეურნეობებს, ისინი საერთოდ არ არსებობენ და არც შეიძლება იყვნენ ბუნებაში. «ნეიტრალური» კოლმეურნეობები — ეს არის იმ ადამიანების ფანტაზია, რომლებსაც თვალები იმისათვის აქვთ, რომ არაფერი არ დაინახონ. ისეთი მწვავე კლასობრივი ბრძოლის დროს, როგორიც არის ახლა ჩვენს საბჭოთა ქვეყანაში, «ნეიტრალური» კოლმეურნეობებისათვის უკვე არ რჩება ადგილი; ასეთ ვითარებაში კოლმეურნეობებს შეუძლიათ იყვნენ **ან** ბოლშევიკური, **ან** ანტისაბჭოური კოლმეურნეობები. და თუ ჩვენ არ ვუწევთ ხელმძღვანელობას ამა თუ იმ კოლმეურნეობებს, ეს ნიშნავს იმას, რომ მათ ხელმძღვანელობას უწევენ ანტისაბჭოთა ელემენტები. ეს ყოველ ეჭვს გარეშეა.

5) დასასრულ, სოფლად ჩვენი მუშაობის ნაკლთა კიდევ ერთი მიზეზი. იგი, ეს მიზეზი, მდგომარეობს იმაში, რომ სათანადოდ არ აფასებენ კომუნისტთა როლსა და პასუხისმგებლობას საკოლმეურნეო მშენებლობის საქმეში, სათანადოდ არ აფასებენ კომუნისტთა როლსა და პასუხისმგებლობას პურის დამზადების საქმეში. როცა კომუნისტები ლაპარაკობენ პურის დამზადების სიძნელეებზე, ჩვეულებრივ ისინი პასუხისმგებლობას აკისრებენ გლეხებს და ამტკიცებენ, რომ ყველაფერში გლეხები არიან დამნაშავენი. მაგრამ ეს სრულიადაც არ არის სწორი და უთუოდ არ არის სამართლიანი. გლეხები აქ არაფერ შუაში არიან. თუ ლაპარაკია პასუხისმგებლობასა და დანაშაულობაზე, პასუხისმგებლობა მთლიანად და სავსებით ეკისრებათ კომუნისტებს, დამნაშავენი კი აქ ყველაფერში მხოლოდ ჩვენ, კომუნისტები ვართ.

ქვეყნად არ არის და არც ყოფილა ისეთი მძლავრი და ავტორიტეტიანი ხელისუფლება, როგორიც არის ჩვენი, საბჭოთა ხელისუფლება. ქვეყნად არ არის და არც ყოფილა ისეთი მძლავრი და ავტორიტეტიანი პარტია, როგორიც არის ჩვენი, კომუნისტური პარტია. ჩვენ არავინ არ გვიშლის ხელს და არც შეუძლია ხელი შეგვიშალოს იმაში, რომ წავიყვანოთ კოლმეურნეობების საქმე ისე, როგორც ამას მოითხოვენ კოლმეურნეობების ინტერესები, **სახელმწიფოს ინტერესები.** და თუ ჩვენ ყოველთვის ვერ ვახერხებთ კოლმეურნეობების საქმის ისე წაყვანას, როგორც ამას მოითხოვს ლენინიზმი, თუ ჩვენ ხშირად ვუშვებთ მთელ რიგ უხეშ, მიუტევებელ შეცდომებს, ვთქვათ, პურის დამზადების ხაზით, **ამაში დამნაშავენი ვართ ჩვენ,** და მხოლოდ ჩვენ.

ჩვენ ვართ დამნაშავენი იმაში, რომ ვერ შევნიშნეთ პურის **ბა**კოლმეურნეო ვაჭრობის უარყოფითი მხარეები და დავუშვით მთელი რიგი უარესად უხეში შეცდომები. **ჩვენ** ვართ დამნაშავენი იმაში, რომ მთელი რიგი ჩვენი ორგანიზაციები მოსწყდნენ კოლმეურნეობებს, მიეცნენ განცხრომას და მიენდვნენ თვითდინების სტიქიას. **ჩვენ** ვართ დამნაშავენი იმაში, რომ მთელი რიგი ჩვენი ამხანაგები ჯერ კიდევ გადაჰარბებულად აფასებენ კოლმეურნეობებს, როგორც მასობრივი ორგანიზაციის ფორმას, და არ ესმით, რომ საქმე იმდენად თვით ფორმა კი არ არის, რამდენადაც **ის**, რომ თვითონ იკისრონ კოლმეურნეობების ხელმძღვანელობა და გააძევონ კოლმეურნეობათა ხელმძღვანელობიდან ანტისაბჭოთა ელემენტები. **ჩვენ** ვართ დამნაშავენი იმაში, რომ ვერ დავინახეთ ახალი ვითარება და ვერ გავითვალისწინეთ ახალი ტაქტიკა კლასობრივი მტრისა, რომელიც მოქმედებს შემპარავად.

იბადება კითხვა, რა შუაში არიან აქ გლეხები?

მე ვიცი კოლმეურნეობათა მთელი ჯგუფები, რომლებიც ვითარდებიან და იფურჩქნებიან, წესიერად ასრულებენ სახელმწიფოს დავალებებს და დღითი-დღე მტკიცდებიან მეურნეობრივად. მეორე მხრივ, მე ვიცი დასახელებული კოლმეურნეობების მეზობლად მყოფი ისეთი კოლმეურნეობებიც, რომლებიც, მიუხედავად იმისა, **რომ** მათ ჰქონდათ ისეთივე მოსავალი და ისეთივე ობიექტური პირობები, — სუსტდებიან და იშლებიან. რა არის ამის მიზეზი? მიზეზი ის არის, რომ კოლმეურნეობათა პირველ ჯგუფს ხელმძღვანელობას უწევენ ნამდვილი კომუნისტები, ხოლო მეორე ჯგუფს ხელმძღვანელობას უწევენ უთაურები, მართალია, ჯიბეში პარტიული ბილეთით, მაგრამ მაინც უთაურები.

იბადება კითხვა, რა შუაში არიან აქ გლეხები?

კომუნისტთა როლისა და პასუხისმგებლობის შეუფასებლობის შედეგს წარმოადგენს ის, რომ ხშირად სოფლად ჩვენი მუშაობის ნაკლთა მიზეზს იქ არ ეძებენ, სადაც საჭიროა მისი ძებნა, და ამის გამო ნაკლი აღმოუფხვრელი რჩება.

პურის დამზადების სიძნელეთა მიზეზი უნდა ვეძებოთ არა გლეხებში, არამედ თვით ჩვენში, ჩვენს საკუთარ რიგებში. ვინაიდან **ჩვენ** ვართ ხელისუფლების სათავეში, **ჩვენს** განკარგულებაშია სახელმწიფოს საშუალებანი, **ჩვენ** ვართ მოწოდებულნი ვუხელმძღვანელოთ კოლმეურნეობებს და **ჩვენ** უნდა ავიღოთ მთელი პასუხისმგებლობა სოფლად მუშაობისათვის.

ასეთია მთავარი მიზეზები, რომლებმაც განსაზღვრეს სოფლად ჩვენი მუშაობის ნაკლოვანებანი.

შეიძლება იფიქრონ, რომ მე დავხატე მეტად მუქი სურათი, რომ ჩვენში მთელი მუშაობა სოფლად მხოლოდ ნაკლთაგან შესდგება. მაგრამ ეს, რა თქმა უნდა, მართალი არ არის. ნამდვილად ჩვენს მუშაობას სოფლად, ყველა ამ ნაკლთან ერთად, მთელი რიგი უაღრესად სერიოზული და გადამწყვეტი მიღწევები აქვს. მაგრამ მე უკვე ვთქვი ჩემი სიტყვის დასაწყისში, რომ ჩემს ამოცანას არ შეადგენს ჩვენი მიღწევების დახასიათება, რომ მე განვიზრახე ლაპარაკი მხოლოდ სოფლად ჩვენი მუშაობის ნაკლზე.

შეიძლება თუ არა ამ ნაკლთა გამოსწორება? დიახ, უთუოდ შეიძლება. გამოვასწორებთ თუ არა მათ უახლოეს დროში? დიახ, უთუოდ გამოვასწორებთ. ამაში არავითარი ეჭვის შეტანა არ შეიძლება.

მე ვფიქრობ, რომ მანქანა-ტრაქტორთა სადგურებისა და საბჭოთა მეურნეობების პოლიტგანყოფილებანი წარმოადგენენ ერთ-ერთ იმ გადამწყვეტ საშუალებას, რომლის შემწეობით შესაძლებელი იქნება ამ ნაკლთა თავიდან აცილება სულ მოკლე ხანში. **(მჭუხარე, ხანგრძლივი ტაში).**